

Herodova utvrda u Masadi i kupanje u Mrtvom moru

Četvrtak, 8. travnja 2010.

Kratkom jutarnjom vožnjom kroz lučki grad Aqaba stižemo do graničnog prijelaza. Počinje duga i mukotrpana procedura kontrole, na koju smo upozoreni. Prelazak se odužio na nekoliko sati. Sve je u redu i napokon možemo krenuti. Premda formalno u dobrim odnosima nema mogućnosti da turisti s jednim autobusom putuju po obje susjedne zemlje. Malo smo iznenađeni visinom izlazne vize iz Jordana. Prije nekoliko dana podignuta je s 35 na gotovo 50 dolara po putniku. Što bi rekli oni koji dolaze u našu zemlju kada bi pri izlasku morali platiti toliki iznos?

Vozimo se do obližnjeg mjesta gdje u autobus ulazi naš novi izraelski vodič. Ovaj puta je to Palestinac. Priča nam zanimljive priče iz Starog i Novog Zavjeta. Naš jezik govori dosta dobro.

Vozimo se prema sjeveru uz samu granicu s Jordanom. Jučer smo išli s druge strane u suprotnom smjeru, prema jugu. Lijevo od nas je Negevski pustinja koja se prostire do Egipta. Ovuda su prolazili nekadašnji karavanski putovi svile, začina i zlata. Nailazimo na plantaže palmi. Zbog navodnjavanja sve se zeleni. Ovdje je najpoznatiji i vrlo bogat *kibuc* koji se bavi proizvodnjom mlijeka i mliječnih proizvoda te datuljama. *Kibuc* je izraelska novotarija, neka vrsta zajednice, gotovo

komunističkog tipa. Radiš koliko možeš, a dobivaš koliko trebaš. U autobusu nam nude njihove datulje. Nikada u životu bolje nisam jeo. Krupnije su, slađe, ukusnije i mekše od onih koje sam probao do sada.

Napokon prilazimo južnom kraju Mrtvog mora. Uz obaju vide se nakupine soli, jer je koncentracija soli čak 30 %, što je i do deset puta više nego li u našem moru. U toj vodi nema života, pa čak niti bakterija. Već tisućljećima služi za liječenje nekih kožnih i zglobnih bolesti. U tu svrhu izgrađeni su hoteli i lječilišta. Vidim ljude kako se namaču u vodi. Nitko ne pliva jer to može biti opasno.

S lijeve strane, visoko na brdu, nazire se Herodov grad Masada. To je posljednje uporište Židova Zelota koji su se pobunili protiv Rimljana. Vrlo zanimljiva priča o tisuću ljudi koji su izbjegli iz Jeruzalema, nakon neuspjelog puča 68. god. Detalje ovog događaja znamo iz zapisa rimskog povjesničara Josipa Flavija.

Smjestili su se u Herodovu utvrdu u Masadi u kojoj je bilo hrane i vode za višegodišnju opsadu grada. S opsadom je započeo Vespazijan koji je otišao u Rim primiti carsku krunu, a borbu je prepustio svom sinu Titu. Utvrda je izgrađena na vrhu brda do koje je vrlo teško pristupiti radi strmih litica oko grada. Herod, guverner

čitave pokrajine, ovu je utvrdu izgradio u strahu od pobune koju je očekivao kada se rodi prorok (Isus Krist). Kako do pobune nikada nije došlo nikada u njoj nije živio, premda ju je koristio za svoje orgije i pijančevanja s prijateljima. Inače, bio je poznat kao vrlo okrutan vladar i nemilosrdan čak i prema svojim sinovima.

Do utvrde se dolazi uspinjačom koja u tri minute preveze šezdesetak putnika savladavajući visinsku razliku od 275 metara. I tako smo mi turisti, moderni osvajači današnjeg svijeta u srcu utvrde, bez potrebe osvajanja.

Iz utvrde se dobro vidi gdje su bili raspoređeni logori rimskih legija, oko planinskog masiva. Osvajali su grad tri godine. Uspjeli su, uz žrtve, izgraditi nasip dužine nekoliko stotina metara kako bi dosegli podnožje obrambenih zidina. Nakon toga su uspjeli probiti zidine u ići u utvrdu. Bilo je to 16. travnja 73. godine. Nisu našli žive branitelje. Međusobno su se pobili kako ne bi pali u rimsko ropstvo. Ovo junaštvo je i danas nadahnuće izraelskim časnicima koji upravo na ovom mjestu polažu zakletvu domovini, po završetku vojnog školovanja.

Kratkom vožnjom odlazimo do Minerala, malog mjestašca uz obalu Mrtvog mora. Odlazimo i mi na kupanje. Razina mora se zadnjih godina drastično snižava

zbog minimalnog dotoka vode iz rijeke Jordan. Postoje planovi da se kanalom dovede voda iz Crvenog mora te tako zaustavi odumiranje Mrtvog mora.

Obala je pjeskovita a površina vode se doima nekako masnom i gotovo prljavom. To je zbog visoke koncentracije soli. Prilično je toplo za početak travnja pa ima puno kupača. Spasilačka služba na plaži već funkcionira. Ulazim u more i puštam svoje tijelo da ga voda drži na površini. Neobično je ležati na vodi uzdignute glave, ruku i nogu iznad razine. Novo iskustvo. Čovjek može plutati po vodi i lako čitati novine. Kažu da je dovoljno biti u vodi do petnaest minuta.

Uz obalu, natkrivena šatorom, nalazi se velika udubina u zemlji. U njoj je ljekovito crno blato. Žene odlaze i premazuju čitavo tijelo u potrazi za mladošću i u borbi protiv procesa starenja. Potom se peru pod tuševima. U vezi s ljekovitošću tog blata u Izraelu je razvijena kozmetička industrija Ahava. Spasilac nas tjera iz vode jer je već šest sati i njegovo radno vrijeme za danas je završeno. Bez njegove nazočnosti kupanje nije dopušteno.

Ponovno smo u autobusu na putu u Jeruzalem. Ponovno gledamo na stari grad Jeriho. Uskoro počinjemo s usponom prema Jeruzalemu. Moramo na kratkoj razdaljini s minus 400 metara doći na plus 800 metara nad morem.

Ponovno pogled na židovski grad na palestinskom teritoriju te usputne beduinske nastambe. Uskoro stižemo u Jeruzalem i smještamo se u pristojan hotel Grand Court. Nakon večere ponovno šetnja kroz, ovaj puta, svježiju jeruzalemsku noć do zidina grada. Ulazimo kroz vrata Damaska. Uspijevamo pronaći Baziliku Kristova groba. Još je otvorena pa ponovno obilazimo njena tri ključna mjesta, mjesto raspeća, kamen pomazanja i grob. Pravoslavni svećenici požuruju posljednje posjetitelje jer je gotovo 21 sat i vrijeme zatvaranja bazilike. Zatvoreni su i okolni brojni arapski dućani pa uličice postaju neugodno puste, prepuštene čistačima i naoružanim skupinama vojnika.

prof.dr.sc. Darko Ropac